

Uwagi PGNiG S.A. do opublikowanych przez OGP Gaz-System S.A. projektowanych metodologii wyznaczania ceny referencyjnej na lata 2023-2024

I. Wprowadzenie

Niniejsze wystąpienie zawiera uwagi spółki pod firmą Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (dalej: „**PGNiG S.A.**”) do projektu metodologii wyznaczania ceny referencyjnej dla Krajowego Systemu Przesyłowego na lata 2023-2024 r. (dalej jako: „**Metodologia KSP**”) oraz do projektu metodologii wyznaczania ceny referencyjnej dla Systemu Gazociągów Tranzytowych na lata 2023-2024 (dalej jako: „**Metodologia SGT**”), które zostały opublikowane przez OGP Gaz-System S.A. w ramach konsultacji publicznych zorganizowanych na podstawie art. 26 NC TAR¹.

II. Uwagi PGNiG S.A. – Metodologia SGT

1. Rabat w punkcie Mallnow rewers

Na stronie 9 Metodologii SGT operator systemu przesyłowego wskazał, że „SGT nie posiada punktów wejścia z i punktów wyjścia do infrastruktury wybudowanej w celu zakończenia izolacji systemów przesyłowych państw członkowskich.”.

Zwracamy uwagę, że uzasadnione byłoby zweryfikowanie niniejszego poglądu z uwagi na specyfikę punktu Mallnow rewers pozwalającego na realizację dostaw paliwa gazowego z Republiki Federalnej Niemiec do Rzeczypospolitej Polskiej. Punkt ten posiada przepustowość 5 mld m³ rocznie i został wybudowany w celu połączenia polskiego systemu przesyłowego z rynkiem gazu w Niemczech oraz innych krajach Europy Zachodniej. Wydaje się zatem, że punkt Mallnow rewers został wybudowany w celu zakończenia izolacji Państwa Członkowskiego w ramach unijnego rynku gazu – tj. Rzeczypospolitej Polskiej.

W ślad za powyższym postulatem, wskazujemy również na zasadność wprowadzenia w punkcie Mallnow rewers rabatu pozwalającego obniżyć koszt przywozu paliwa gazowego do Polski. Obecnie operator pobiera opłaty przesyłowe w pełnej wysokości zarówno w kierunku

---

¹ Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/460 z dnia 16 marca 2017 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący zharmonizowanych struktur taryf przesyłowych dla gazu.

podstawowym, jak i na rewersie wirtualnym podwyższając w sposób sztuczny koszty korzystania z infrastruktury pomimo, że fizycznie część dostaw jest realizowana na ograniczonym odcinku Kondratki – Punkt Wzajemnego Połączenia. Wprowadzenie w punkcie Mallnow rewers opłaty przesyłowej po pełnej stawce opłaty przesyłowej (tj. z pominięciem współczynnika 0,2 przewidzianego dla świadczenia usług wirtualnego przesyłu zwrotnego) istotnie podniosło koszty związane z przywozem paliwa gazowego do Polski dla wszystkich uczestników rynku gazu w Polsce.

Mając powyższe na względzie, postulujemy o wprowadzenie dla punktu Mallnow rewers rabatu w oparciu o art. 9 ust. 2 NC TAR, zgodnie z którym możliwe jest stosowanie rabatu w odniesieniu do infrastruktury stworzonej w celu zakończenia izolacji państw członkowskich.

III. Uwagi PGNIG S.A. – Metodologia KSP

1. Rabat na połączeniach z instalacjami magazynowymi

Art. 9 NC TAR przewiduje możliwość stosowania rabatu przez OGP Gaz – System S.A., w punktach połączenia z instalacjami magazynowymi oraz dla punktów wejścia z instalacji LNG.

Zgodnie z prezentowanym na stronie operatora uproszczonym modelem taryfowym dla gazu wysokometanowego, jak również opisem rabatów zawartym w pkt 2 Metodologii KSP, dla ceny referencyjnej stosowanej w punktach połączenia systemu przesyłowego z instalacjami magazynowymi zastosowanie będzie miał dotychczasowy poziom rabatu w wysokości 80% podczas gdy dla ceny referencyjnej stosowanej w wejścia z instalacji LNG poziom rabatu wyniesie 100%.

Zgodnie z art. 28 NC TAR, konsultacje poziomu rabatu dla punktów wejścia z instalacji LNG przeprowadza krajowy organ regulacyjny. Zgodnie z uzasadnieniem przedstawionym na stronach 10-11 Dokumentu konsultacyjnego Urzędu Regulacji Energetyki przygotowanego w trybie art. 28 NC TAR, **rabat w odniesieniu do taryf przesyłowych można stosować w celu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw.**

Należy zauważyć, iż **dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw znaczenie instalacji LNG i podziemnych magazynów gazu jest zbliżone**, co potwierdza struktura źródeł gazu wprowadzanego do systemu przesyłowego w latach 2017-2020 r. przedstawiona w powyższym dokumencie Urzędu Regulacji Energetyki:

Wejście do systemu	GAZ E - 2017 r.		GAZ E - 2018 r.		GAZ E - 2019 r.		GAZ E - 2020 r.	
	[TWh]	[%]	[TWh]	[%]	[TWh]	[%]	[TWh]	[%]
magazyny	23,7	4,3	25,0	4,5	18,0	3,2	30,4	5,7
terminal LNG	18,4	3,3	29,5	5,3	35,9	6,4	40,0	7,5

Mając na względzie podobne znaczenie podziemnych magazynów gazu i Terminali LNG, zasadne byłoby zastosowanie w odniesieniu do instalacji magazynowych analogicznego rabatu jak dla Terminalu LNG tj. 100%.

2. Elastyczność podziału przychodu

Niniejsza uwaga odnosi się do elastyczności podziału przychodu pomiędzy punktami wejścia i wyjścia, jaką OGP Gaz-System S.A. zastrzega dla taryf proponowanych dla Krajowego Systemu Przesyłowego w przedziale pomiędzy 30/70 a 70/30. Operator systemu przesyłowego uzasadnia to tym, że „proponowane elastyczne rozwiązanie, w sytuacji prowadzonych inwestycji, może uchronić użytkowników systemu przed znaczącym wzrostem cen referencyjnych rok do roku w czasie obowiązywania niniejszej metodologii.”

W tym kontekście zwracamy uwagę, że przypisanie mniejszej części kosztów i wyliczenie mniejszej wartości stawek wyjść, podczas gdy odwrotne działanie zostanie zrealizowane wobec wejść, może zminimalizować zmiany stawek dla wyjść. Jednakże większe opłaty za wejścia do Krajowego Systemu Przesyłowego będą miały odzwierciedlenie w kosztach paliwa gazowego.

3. Sposób ustalania opłat za świadczenie usług nieprzesyłowych

W rozdziale 10 Metodologii KSP zaproponowano wydzielenie z dotychczas świadczonych usług przesyłowych usługi redukcji ciśnienia paliw gazowych oraz usługi sprężania paliwa gazowego na życzenie odbiorcy. Koszty tych usług zostałyby wyodrębnione z kosztów będących podstawą do kalkulacji stawek opłat za świadczenie usług przesyłowych. Koszty tych usług mają stać się podstawą do kalkulacji odrębnych opłat za świadczenie tzw. usług nieprzesyłowych, a stawki tych opłat mają zostać określone w taryfie operatora systemu przesyłowego zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Tytułem wstępu wyrażamy wątpliwość, czy redukcja ciśnienia i sprężanie paliw gazowych realizowane przez operatora systemu przesyłowego w obrębie systemu przesyłowego spełniają kryteria usługi nieprzesyłowej. Zgodnie z art. 3 pkt 13 NC TAR, taryfy nieprzesyłowe oznaczają opłaty uiszczane przez użytkowników sieci za świadczone im usługi nieprzesyłowe. Kryteria dotyczące kwalifikacji danej usługi jako przesyłowa lub nieprzesyłowa zostały uregulowane w art. 4 ust 1 NC TAR i bazują w szczególności na powiązaniu danej usługi z czynnikami kosztotwórczymi. Usługi redukcji ciśnienia i sprężania paliw gazowych są realizowane w obrębie systemu przesyłowego pomiędzy punktami wejścia/wyjścia i służą dostarczeniu paliw gazowych pod ciśnieniem określonym w umowie przesyłowej z odbiorcą. W związku z tym, wątpliwe jest kwalifikowanie tych usług jako nieprzesyłowych.

W opublikowanym przez Ministra Klimatu i Środowiska projekcie ustawy *o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii* (projekt z 30 kwietnia 2021 r.) zaproponowano dodanie do katalogu usług, które może świadczyć operator systemu przesyłowego, odrębnych usług polegających na sprężaniu lub redukcji ciśnienia paliw gazowych. Projekt tych przepisów jest nadal na etapie konsultacji, a termin wdrożenia zaproponowanych przepisów nie jest znany. Uwzględnienie uwag zgłoszonych w procesie konsultacji m.in. przez PGNiG S.A. może spowodować zawężenie tej zmiany do punktów wejścia ze złóż krajowych paliwa gazowego. Zagadnienie to jest o tyle istotne, że § 16 Rozporządzenia Taryfowego² wykreowano zamknięty katalog usług świadczonych na dodatkowe zlecenie odbiorcy, w którym na chwilę obecną nie znajdują się usługi zaproponowane w treści konsultowanego dokumentu.

Mając powyższe na uwadze, poddanie konsultacjom publicznym metodologii obejmującej uniwersalną usługę nieprzesyłową może okazać się przedwczesne. Zwracamy w tym kontekście uwagę, że zgodnie z treścią § 30 Rozporządzenia Systemowego³, operator systemu przesyłowego jest zobowiązany do zapewnienia wartości ciśnień w punktach wyjścia z systemu przesyłowego zgodnie z wartościami określonymi w umowach przesyłowych, umożliwiającą właściwą pracę systemu gazowego.

Ewentualne wyodrębnienie od 2023 r. usług sprężania i usług redukcji ciśnienia z usług przesyłowych wymagałoby wdrożenia przez operatora systemu przesyłowego od 2021 r. ewidencji kosztów pozwalających na precyzyjne przypisanie ponoszonych kosztów do instalacji sprężania oraz instalacji redukcji ciśnienia, na których świadczone będą usługi dodatkowe.

Warto zwrócić szczególną uwagę na współpracę operatora systemu przesyłowego z operatorem systemu dystrybucyjnego. Dostosowanie parametrów ciśnienia do sytuacji hydraulicznej systemu przesyłowego przy uwzględnieniu współpracujących systemów dystrybucyjnych powinno być realizowane bez dodatkowych opłat. Operatorzy systemów współpracujących zobowiązani są do współpracy i koordynacji działań rozwojowych dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania całego rynku gazu zarówno na poziomie systemu przesyłowego, jak i sieci dystrybucyjnych. Wprowadzenie dodatkowej opłaty miesięcznej przez operatora systemu przesyłowego będzie skutkowało pogorszeniem wyników analizy ekonomicznej opłacalności prowadzonych inwestycji dotyczących sieci dystrybucyjnej (w razie niemożności uwzględnienia tych dodatkowych kosztów w taryfie dystrybucyjnej) lub do wzrostu poziomu stawek dystrybucyjnych (w razie możliwości ich uwzględniania).

---

² Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi.

³ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 2 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego

4. Postulaty dodatkowe

Z uwagi na znaczny wzrost stawek opłat przesyłowych proponowanych w przedstawionym materiale konsultacyjnym oraz trudną sytuacją na rynku gazu, w tym znaczny wzrost cen paliw zgłaszamy nasze obawy, co do przyszłości rozwoju rynku paliwa gazowego i prosimy o ponowną analizę proponowanych podwyżek na poziomie 32% (punkt wejścia) i 15% (punkt wyjścia).

Ponadto, poddajemy pod rozagę możliwość zainicjowania procesów legislacyjnych umożliwiających wprowadzenie rabatu na wejściu do systemu przesyłowego z sieci dystrybucyjnej, w szczególności w odniesieniu do ilości paliwa gazowego przekazywanej z jednego obszaru sieci operatora systemu przesyłowego do innego obszaru tego operatora. Wskazane połączenia zapewniają bowiem zabezpieczenie (dosilenie) części obszarów sieci przesyłowej poprzez sieć dystrybucyjną. W konsekwencji pozwalają one na konieczne i wymagane zasilenie części obszarów sieci dystrybucyjnej jak i odbiorców końcowych na przesyle. Obciążanie operatorów systemów dystrybucyjnych opłatami na wejściu do sieci przesyłowej powoduje przeniesienie części kosztów na Sprzedawców. Przyjmując, że paliwo dystrybuowane do wejść operatora systemu przesyłowego stanowi również dostawy do odbiorców przesyłowych, sprzedawcy (a w konsekwencji i odbiorcy) na sieci dystrybucyjnej ponoszą całkowite koszty dostawy paliwa gazowego do sieci przesyłowej. Co istotne, część z dostarczonego paliwa zostaje dostarczona odbiorcom przesyłowym, którzy nie partycypują w ponoszeniu kosztu jego wcześniejszego transportu siecią dystrybucyjną.